

Močvirni travniki pri Borovnici

Besedilo: Sonja Petelin
Foto: Alenka Mihorič

Botanično društvo Slovenije za svoje člane vsako leto organizira vsaj eno ekskurzijo. V preteklih letih smo se odpravili na različne konce Slovenije, v letu 2011 pa smo 20. junija obiskali Borovnico na južnem obrobju Ljubljanskega barja, natančneje močvirne travnike v Brezovici pri Borovnici.

Odkritje ob izdelavi diplomske naloge

Povod za izbiro letošnje ekskurzije je tema nastajajočega diplomskega dela, v katerem se ukvarjam s popisom rastlinskih vrst, ki uspevajo predvsem na močvirnih travnikih Brezovice pri Borovnici. Ti so pritegnili mojo pozornost že ob nabiranju rastlin za herbarij, ki smo ga morali urediti v okviru študija, in tudi kasneje se je izkazalo, da na teh travnikih uspevajo mnoge rastlinske vrste, ki jih po Sloveniji kot tudi na bližnjem Ljubljanskem barju najdemo le stežka.

Vojska prispevala k ohranjenosti mokrišč

Še pred nekaj desetletji je bila večina obiskanih travnikov mnogo bolj zamočvirjena. Zaradi preteklih posegov v vodni režim območja so travniki točkasto razporejeni, najbolj zanimive vrste pa uspevajo v hidromelioracijskih jarkih ali depresijah na samih travnikih. Bolje ohranjena so tudi mokrišča v gozdovih, k današnji ohranjenosti celotnega območja pa je pripomogla

tudi težavnejša dostopnost zaradi navzočnosti vojske, ki je v preteklosti gibanje na nekaterih delih dovoljevala le lastnikom kmetijskih zemljišč.

Botanične trofeje

Okoli 15 članov botaničnega društva se je za zaključek pred »počitnicami« pod mojim vodstvom, ker sem botanično najboljše poznavalka območja, podala na teren. Najprej smo si ogledali Blatnico, najbolj strnjen močvirni travnik na območju. Na njem v hidromelioracijskih jarkih uspeva sestoj z navadno reziko (*Cladium mariscus*), malocvetna in travnozeleno sita (*Eleocharis quinqueflora*, *E. uniglumis*), rumenkasta in črnordeča ostrica (*Cyperus flavescens*, *C. fuscus*), na samih travnikih, ki so pretežno poraščeni predvsem s širokolistnim muncem (*Eriophorum latifolium*), črnkastim sitovcem (*Schoenus nigricans*), šaši – izpostavim naj na primer srhki šaš (*Carex davalliana*), orhidejami in ločjem (*Juncus* sp.), pa v nekaterih depresijah najdemo tudi mesojedo dolgolisto rosiko (*Drosera anglica*). Travniki na Blatnici so v lasti različnih lastnikov, zato so različno obdelani, vsi pa so košeni vsaj enkrat letno. V toplejših delih leta Blatnica ponuja zatočišče mnogim dvoživkam, pred leti je bil na njej najden tudi oklep želve – morda močvirske sklednice –, s kančkom sreče pa lahko pozimi tu srečamo tudi mokoža (*Rallus aquaticus*).

Dolgolista rosika (*Drosera anglica*).

Navadno bičevje (*Scirpoides holoschoenus*).

Navadna rezika (*Cladium mariscus*) in v ozadju skupina botaničnih navdušencev.

Ogled Blatnice, kjer smo se precej dolgo zadržali, smo zaključili in se kar z avtomobili odpravili na naslednji dve mokrišči. Prvo se nahaja pod krošnjami dreves tik za gozdnim robom. Gre za povirno barje na pobočju hriba, sestoj vrst je podoben tistemu na Blatnici, vendar smo tu videli drobno, šopasto razraslo in slabo opazno ščetinasto bičje (*Isolepis setacea*), ki raste le še na dveh mestih v bližnji okolici. Drugo mokrišče na Malih Rovah pa je posledica izkopa peska, v katerem se že nekaj desetletij nabira voda. Tukaj je največ zanimanja poželo navadno bičevje (*Scirpoides holoschoenus*), ki ga v Sloveniji najdemo le še na Mlakah pri Vipavi in v Istri.

Za ogled vseh številnih manjših mokrišč, ki se med seboj malenkostno razlikujejo po prisotnosti rastlinskih vrst, nam je na žalost zmanjkalo časa, zato nismo videli čisto vseh »botaničnih trofej«, ki jih območje še ponuja.

Morda bo to spregledano območje kmalu že zakonsko zavarovano in se bodo nad bogato floro mokrišč lahko navduševale tudi bodoče generacije botaničnih radovednežev. 🌿